

OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ

1. ODREĐIVANJE

Država članica	Republika Hrvatska
Instrument za konvergenciju i konkurentnost	2014HR05FMOP001
Naslov	Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014.-2020.
Verzija	7.0
Prva godina	2014.
Posljednja godina	2021.
Prihvatljivo od	1. prosinca 2013.
Prihvatljivo do	31. prosinca 2023.
Broj odluke Europske komisije	C(2023)4969
Datum odluke Europske komisije	18. srpnja 2023.

Sadržaj

OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ	1
1. ODREĐIVANJE	1
2. ODREĐENJE PROGRAMA	3
2.1. STANJE	3
2.1.1. ODREĐIVANJE I OPRAVDANJE MATERIJALNE (-IH) DEPRIVACIJE (-A) KOJA (-E) ĆE SE RJEŠAVATI	3
2.1.2. VRSTE MATERIJALNE(-IH) DEPRIVACIJE(-A) ZADRŽANE(-IH) ZA OP	4
2.2. MATERIJALNA DEPRIVACIJA KOJA ĆE SE RJEŠAVATI	4
2.3. OSTALO.....	8
3. PROVEDBA	9
3.1. ODREĐIVANJE NAJPOTREBITLIJH.....	9
3.2. ODABIR OPERACIJA	9
3.3. ODABIR PARTNERSKIH ORGANIZACIJA	10
U SLUČAJU PODJELE HRANE U ŠKOLAMA:	10
3.4. USKLAĐENOST S EUROPSKIM SOCIJALNIM FONDOM (ESF)	11
3.5. INSTITUCIONALNI OKVIR.....	12
3.6. PRAĆENJE I EVALUACIJA	12
PRAĆENJE	12
EVALUACIJA	13
3.7. TEHNIČKA POMOĆ	13
4. UKLJUČIVANJE DIONIKA.....	15
5. FINACIJSKI PLAN	16
5.1. PLAN FINANCIRANJA OPERATIVNOG PROGRAMA U KOJEM SE NAVODI GODIŠNJA OBVEZA FONDA I ODNOSNO NACIONALNO SUFINANCIRANJE OPERATIVNOG PROGRAMA (U EURIMA	16
5.2. PLAN FINANCIRANJA S IZNOSOM UKUPNIH FINACIJSKIH IZDAVANJA POTPORE IZ OPERATIVNOGPROGRAMA ZA SVAKU VRSTU MATERIJALNE DEPRIVACIJE, KAO I PRIPADAJUĆE POPRATNE MJERE (U EURIMA).	16

2. ODREĐENJE PROGRAMA

2.1. Stanje

2.1.1. Određivanje i opravdanje materijalne(-ih) deprivacije(-a) koja(-e) će se rješavati

Hrvatska je socijalna država odgovorna omogućiti zadovoljenje osnovnih životnih potreba svim socijalno osjetljivim skupinama. Glavni cilj socijalne politike je poboljšati položaj najpotrebitijih osoba, a prioritet je smanjenje siromaštva stvaranjem uvjeta za gospodarski rast i razvoj, aktivnu politiku zapošljavanja i razvoj ljudskih potencijala. Globalna kriza značajno je utjecala na Hrvatsku, uzrokujući porast nezaposlenosti i pad BDP-a, što je nepovoljno utjecalo na državno gospodarstvo. U 2013. godini stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj iznosila je 6% (udio dugotrajno nezaposlenih je 63,7% od svih nezaposlenih osoba). Povećao se i broj osoba koje primaju socijalnu pomoć, u prosincu 2013. iznosio je 113.538 osoba, od čega je 52.132 (45,98%) bilo radno sposobno. Također se povećao broj osoba koje rade, a ne primaju plaću i broj obitelji s zaposlenim članovima s nižim dohotkom. Broj osoba u riziku od siromaštva je u Hrvatskoj među najvišima od svih država članica Europske unije. Stopa rizika od siromaštva za zemlje EU-28 iznosila je 16,7% (nakon socijalnih transfera). U Hrvatskoj je stopa rizika od siromaštva 2013. iznosila 19,5%. Uklanjanjem socijalnih transfera iz prihoda raste postotak osoba u riziku od siromaštva na stopu od 29,7%. U 2013. godini stopa rizika od siromaštva za nezaposlene u Hrvatskoj je iznosila 43,2%, za umirovljenike 18,4%, za zaposlene osobe 6,2%, a za djecu i mlade mlade od 18, 29,3%. Beskućništvo je, u Hrvatskoj, također postalo rastući problem. Beskućnici su tek nedavno definirani kao posebna kategorija u Zakonu o socijalnoj skrbi (2011.). U 2013. godini je postojalo 12 prenoćišta i sigurnih kuća za beskućnike sa smještajnim kapacitetima za 400 beskućnika. Nedostatak hrane je prepoznat kao jedan od najtežih problema. U 2012. godini, 16,2% stanovništva nije moglo svakog drugog dana osigurati obrok s mesom, piletinom, ribom ili istovrijedan vegetarijanski obrok. Od 20% predškolske djece koja žive u siromaštvu (više od 60.000), više od 40% nema svakog drugog dana primjeren obrok. Ovaj je problem prepoznat i među školskom djecom. Stopa materijalne deprivacije u Hrvatskoj, 2012. godine, iznosila je 35,3% (stopa materijalne deprivacije pokazuje postotak osoba koje žive u domaćinstvima koja ne mogu osigurati, isključivo zbog materijalnih razloga, barem 3 od 9 pokazatelja materijalne deprivacije), a 15,4% je osoba 2012. godine živjelo u teškoj materijalnoj deprivaciji te nisu mogli zadovoljiti ni osnovne potrebe.

Europska komisija je u Specifičnim preporukama za države članice (SPD) navela potrebu da se ojača djelotvornost i transparentnost sustava socijalne zaštite daljnjom konsolidacijom naknada, ujednačenjem kriterija prihvatljivosti i poboljšanjem djelotvornosti i primjerenosti i naknada socijalne pomoći njihovim boljim ciljanjem. Sustav socijalne skrbi prolazi kroz ključne strateške i strukturalne administrativne promjene, poput uspostave sustava "Ureda sve na jednom mjestu" i racionalizacije naknada. Te promjene će se postići nizom reformskih mjera uključenih u Nacionalni program reformi 2014. Kako bi odgovorila na SPD, Strategiju Europa 2020., i rastući problem siromaštva, Hrvatska je usvojila Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2014.-2020., s ciljem smanjenja broja siromašnih osoba za 150.000. Iako su postojeći nacionalni programi održivi i kontinuirani, sredstva su ograničena. Državna potrošnja za socijalnu zaštitu je značajno ispod EU prosjeka (20,6% BDP-a u Hrvatskoj u usporedbi s 29,1% u EU 2012.), a manji udio odnosi se na socijalnu pomoć i roditeljske naknade. Fond europske pomoći za najpotrebitije (Fond) će predstavljati dodanu vrijednost postojećim nacionalnim programima jer će pomoć biti dostupna za većem broju korisnika ne samo nezaposlenima i korisnicima socijalne skrbi, već i onima koji ne mogu ostvariti prava iz sustava socijalne skrbi zbog dohodovnog cenzusa.

2.1.2. Vrste materijalne(-ih) deprivacije(-a) zadržane(-ih) za OP

Identifikacijska oznaka	Vrsta materijalne deprivacije
MD1	Nedostatak hrane
MD2	Nedostatak osnovne materijalne pomoći

2.2. Materijalna deprivacija koja će se rješavati

Vrsta materijalne deprivacije	MD1 – Nedostatak hrane
-------------------------------	------------------------

2.2.1. Opis

Jedan od oblika materijalne deprivacije kojom se ovaj OP bavi je nedostatak hrane. Sredstva će biti alocirana Upravljačkom tijelu - Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (Uprava za programe i projekte) koje će provesti otvorene pozive za odabir partnerskih organizacija kojima će one biti pozvane da se prijave za provedbu Fonda (pojedinačno ili zajedno s drugim partnerskim organizacijama), osim za podjelu školske prehrane u godini 2023./2024. (prvo polugodište) gdje će se sredstva izravno dodijeliti Ministarstvu znanosti i obrazovanja za osiguranje školske prehrane najpotrebitijoj djeci u osnovnim školama.

Odabrane partnerske organizacije bit će odgovorne za nabavu hrane, u skladu s nacionalnim pravilima o javnoj nabavi. Također će biti odgovorne za skladištenje, prijevoz i distribuciju hrane krajnjim korisnicima. Svi uvjeti i kriteriji bit će definirani u ugovorima potpisanim između Upravljačkog tijela (Uprave za programe i projekte) i odabranih partnerskih organizacija.

Partnerske organizacije će distribuirati hranu, ili u obliku obroka, ili kao pakete hrane:

- U prostorijama partnerskih organizacija; i/ili skloništima za beskućnike; i/ili
- U školama za školsku djecu koja žive u siromaštvu; i/ili
- U domovima osoba/obitelji koje žive u siromaštvu, poput: starijih osoba, osoba s invaliditetom, osoba koje žive u udaljenim područjima i teško su dostupne.

Školski obroci u školskoj godini 2023./2024. dijelit će se prema nacionalnoj shemi. Izdaci za osnovnoškolsku djecu iz kućanstava koja primaju dječji doplatak bit će prihvatljivi za FEAD.

Osim distribucije hrane, partnerske će organizacije, s iznimkom škola, biti zadužene i za pružanje popratnih mjera koje se financiraju Fondom, poput:

- savjetovanja o uravnoteženoj prehrani,
- savjetovanja o financijskoj pismenosti,
- savjetovanja o zdravstvenoj skrbi, osobnoj higijeni i higijeni prostora,
- savjetovanja o odgoju, obrazovanju i zdravstvenoj skrbi djece.

Popratne mjere pružit će se primateljima pomoći u raznim oblicima, poput: savjetovanja, radionica, letaka, brošura itd.

Ovaj je popis samo indikativan i partnerske organizacije će moći predložiti druge prikladne popratne mjere koje zadovoljavaju potrebe najpotrebitijih osoba. Sadržaj i način provođenja popratnih mjera odobrit će Upravljačko tijelo (Uprava za programe i projekte). Partnerske

organizacije predlagat će popratne mjere, ili same, ili u suradnji s drugim organizacijama.

2.2.2. Nacionalni programi

Pravni okvir kojim se definiraju nacionalni programi vezani uz materijalnu deprivaciju uključuje ponajprije Zakon o socijalnoj skrbi NN 18/22, 46/22, 119/22 (ZSS) i Zakon o humanitarnoj pomoći NN 102/15, 98/19 (ZHP). Temeljem ZSS-a, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su pružati materijalnu pomoć i potporu najpotrebitijima.

U Hrvatskoj je, u skladu sa čl. 1 ZHP-i, humanitarna pomoć definirana kao prikupljena materijalna i financijska dobra, psihosocijalna pomoć i humanitarne aktivnosti za žrtve prirodnih katastrofa ili kriza izazvanih ljudskim djelovanjem, kao i za socijalno osjetljive skupine s ciljem podmirivanja osnovnih životnih potreba. Humanitarna pomoć u Hrvatskoj neprekidno se pruža najpotrebitijima i to raspodjelom prikupljenih donacija. Sustav doniranja hrane uređen je Zakonom o poljoprivredi NN 118/18.

Sukladno ZHP-u, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike vodi evidenciju humanitarnih organizacija.

FEAD će predstavljati dodanu vrijednost povećanjem obuhvata pomoći uz postojeće nacionalne sheme, poštujući načela pristojnog tretmana, antidiskriminacije, ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti, posebno za djecu.

Izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 151/2022, 22. prosinca 2022.) uvedena je nova nacionalna shema školske prehrane. Vlada Republike Hrvatske ima mogućnost donošenja godišnje odluke o financiranju školske prehrane za svu djecu u osnovnom obrazovanju, uzimajući u obzir financiranje iz FEAD-a za one najugroženije.

Od drugog polugodišta školske godine 2022./2023. Odlukom Vlade (NN 156/2022) uveden je nacionalni program školske prehrane za osnovne škole. U školskoj godini 2022./2023. nacionalna shema i FEAD ugovori provode se na komplementaran način. Za školsku godinu 2023./2024. (prvo polugodište) FEAD će pokriti troškove unutar nacionalnog programa za djecu u riziku od siromaštva i/ili socijalne isključenosti.

2.2.1 Opis

Oblik materijalne deprivacije kojom se također bavi ovaj OP je nedostatak osnovne materijalne pomoći.

Sredstva će biti alocirana Upravljačkom tijelu - Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava i socijalne politike (Upravi za programe i projekte) koje će provesti otvorene pozive za odabir partnerskih organizacija, kojima će one biti pozvane da se prijave za provedbu Fonda (pojedinačno ili zajedno s drugim partnerskim organizacijama).

Odabrane partnerske organizacije će biti odgovorne za nabavu osnovne materijalne pomoći, u skladu s nacionalnim pravilima o javnoj nabavi. Također će biti odgovorne za skladištenje, prijevoz i distribuciju osnovne materijalne pomoći primateljima pomoći. Svi će ti elementi biti definirani u ugovorima koje potpisuju odabrane partnerske organizacije i Upravljačko tijelo (Uprava za programe i projekte).

Roba će biti distribuirana u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe. Indikativno će obuhvaćati slijedeće:

- školski pribor i školska oprema (uključujući sportsku opremu kao dio školovanja) djecu koja žive u siromaštvu, a pohađaju obvezno školovanje;
- higijenski proizvodi i ostale osnovne potrepštine (npr. posteljina, ručnici, pokrivači) za osobe/obitelji koje žive u siromaštvu, beskućnike.

Raspodjela prema vrstama osnovne materijalne pomoći:

- školski pribor i oprema: u prostorijama partnerskih organizacije preko roditelja, u domovima djece koja žive u siromaštvu vrše partnerske organizacije – (npr. za djecu koja žive na udaljenim područjima i teško su dostupna);
- higijenski proizvodi i ostale osnovne potrepštine: u prostorijama partnerskih organizacija, u domovima osoba/obitelji koje žive u siromaštvu od strane partnerske organizacije (npr. za djecu koja žive na udaljenim područjima i teško su dostupna).

Osim raspodjele osnovnih materijalnih potrepština, partnerske organizacije će također provoditi popratne mjere financirane iz Fonda, poput:

- savjetovanja na temu zdravstvene skrbi, osobne higijene i higijene prostora,
- savjetovanja vezanog za odgoj, obrazovanje i zdravstvenu skrb djece,
- savjetovanje o financijskoj pismenosti.

Popratne će se mjere pružiti krajnjim korisnicima savjetovanjem, radionicama, letcima i brošurama.

Ovaj je popis samo indikativan i partnerske organizacije će moći predložiti druge primjerene popratne mjere relevantne potrebama najpotrebitijih osoba, i oblike kojima će se pružiti te mjere. Sadržaj i način provođenja popratnih mjera odobrit će Upravljačko tijelo (Uprava za programe i projekte). Partnerske organizacije predlagat će popratne mjere ili same ili u suradnji s drugim organizacijama.

2.2.2 Nacionalni programi

Postojeće metode za rješavanje ove vrste materijalne deprivacije u Hrvatskoj su propisane već spomenutim ZHP-om i ZSS-om.

U Hrvatskoj se takva pomoć pruža pomoću jednokratnih pomoći za osobe/obitelji koje nemaju dostatna sredstva da zadovolje osnovne životne potrebe. Te su osobe registrirane u Centrima za socijalnu skrb (CZSS) kao korisnici socijalne skrbi. Jednokratna pomoć je poseban oblik financijske ili materijalne podrške dane pojedincima ili obiteljima koje su u stanju teške materijalne neimaštine zbog razloga na koje nisu mogle ili ne mogu utjecati, i posljedično ne mogu zadovoljiti određene osnovne životne potrebe poput rođenja ili obrazovanja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, prirodne nepogode, nabave osnovnih kućanskih predmeta, potrebne odjeće ili obuće itd.

Hrvatska je odlučila ne odvajati vrste materijalne deprivacije, u skladu s postojećim nacionalnim programima i odabrat će partnerske organizacije koje će osigurati obuhvaćenost najpotrebitijih osoba.

Nadalje, osobe koje nisu korisnici Centara za socijalnu skrb, a posebno oni koji su teško dostupni, dobivaju različite oblike pomoći i podrške preko humanitarnih akcija, redovitog prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći vezano uz osnovne materijalne potrepštine u skladu s čl. 2 ZHP-a.

Uz nacionalne programe pomoći, pomoć najpotrebitijim skupinama pružaju jedinice lokalne i regionalne samouprave. Organizacije civilnoga društva kao pružatelji socijalnih usluga predstavljaju veliku pomoć i vrijednost u području socijalne skrbi i doprinose socijalnom uključivanju i koheziji zajednice.

2.3 Ostalo

Osim nacionalnih programa, potpora se pruža pomoću:

Sheme „školsko voće“ u kojoj učenici osnovnih škola barem jednom tjedno dobiju voćnu užinu. Ove školske godine uključeno je 330.889 učenika iz 884 hrvatske osnovne škole.

Troškove od 1,9 milijuna eura najvećim dijelom (90%) financira EAGF (Europski fond za garancije u poljoprivredi), a sudjelovanje Hrvatske je 10%.

Socijalne trgovine diljem Republike Hrvatske dijele higijenske i kućanske potrepštine, koje se prikuplja u trgovačkim centrima u kojima se, prema sporazumu, nalaze košare u koje kupci mogu ostaviti neki proizvod, ili osobe mogu donijeti donacije hrane osobno u socijalnu trgovinu.

3 PROVEDBA

3.1 Određivanje najpotrebitijih

Kriterije određivanja najpotrebitijih osoba, unutar relevantnih ciljanih skupina, odrediti će partnerske organizacije.

Prije primjene tih kriterija na stvarnu distribuciju pomoći, te kriterije mora odobriti Upravljačko tijelo (Uprava za programe i projekte).

Za školske obroke za prvo polugodište 2023./2024., kriterije za identifikaciju najugroženije djece postavlja Upravljačko tijelo za FEAD (Uprava za programe i projekte) u dogovoru s Ministarstvom znanosti i obrazovanja kao relevantnim dionicima.

3.2 Odabir operacija

Upravljačko tijelo – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (Uprava za programe i projekte). objavit će otvoreni poziv za dostavljanje ponuda za nabavu i distribuciju hrane i/ili osnovne materijalne pomoći i izravnu dodjelu sredstava Ministarstvu znanosti i obrazovanja za školske obroke u školskoj godini 2023./2024 (prvo polugodište).

Partnerske organizacije bit će odgovorne za nabavu, skladištenje, prijevoz i podjelu hrane i/ili osnovne materijalne pomoći primateljima pomoći. Ministarstvo znanosti i obrazovanja bit će zaduženo za financiranje školske prehrane za školsku godinu 2023./2024. (prvo polugodište). Odgovornosti će biti određene u ugovorima između Upravljačkog tijela (Uprave za program e i projekte) i odabranih partnerskih organizacija / Ministarstva znanosti i obrazovanja..

Predviđene su sljedeće operacije:

- Operacije tipa 1: Nabava, transport, skladištenje i distribucija hrane i/ili osnovne materijalne pomoći i/ili prikupljanje, transport, skladištenje i distribucija donirane hrane
- Operacije tipa 2: Tehnička pomoć

Sve operacije ispunit će zahtjeve članka 5. st. 11., čl. 5. st. 12., čl. 5. st. 13., čl. 5. st. 14., čl. 22., 23. 26. i 32. st. 3. Uredbe

Posebni kriteriji za operacije tipa 1:

- Operaciju je predložila prihvatljiva partnerskih organizacija, ili više partnerskih organizacija
- Zemljopisna pokrivenost
- Primjerenost provedbe aktivnosti
- Adekvatnost i proporcionalnost predloženog proračuna u odnosu na broj korisnika i njihove potrebe

Posebni kriteriji za operacije tipa 2:

- operacija pridonosi učinkovitoj provedbi operativnog programa s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja.

3.3 Odabir partnerskih organizacija

Partnerska organizacija može dostaviti ponudu sama, ili u suradnji s drugim organizacijama. U slučaju suradnje više organizacija, vodeća organizacija, koja će biti zadužena za nabavu hrane i / ili osnovne materijalne pomoć, mora biti identificirana i predati prijedlog u ime svih organizacija. Sredstva Ministarstvu znanosti i obrazovanja izravno će se dodijeliti za školsku prehranu za školsku godinu 2023./2024. (prvo polugodište).

Pri odabiru partnerske organizacije za provedbu primjenjuju se sljedeći kriteriji:

- partnerska organizacija je javno tijelo ili neprofitna organizacija;
- partnerska organizacija ima rješenje kojim se odobrava prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći (u skladu s čl. 5. Zakona o humanitarnoj pomoći) i ispunila je svoje obveze temeljem toga rješenja;
- aktivnosti partnerske organizacije namijenjene su socijalno osjetljivim skupinama;
- partnerska organizacija ima iskustvo u provedbi aktivnosti distribucije hrane i/ili osnovne materijalne pomoći primjereno aktivnostima koje će se provoditi;
- partnerska organizacija razvila je organizacijske i operativne sposobnosti za distribuciju hrane i/ili osnovne materijalne pomoći, pojedinačno ili u partnerstvu, te provedbu popratnih mjera samostalno ili u suradnji s drugom partnerskom organizacijom;
- vodeća partnerska organizacija razvila je kapacitete za provedbu javne nabave u skladu s važećim zakonodavstvom Republike Hrvatske ili ima jasan akcijski plan za osiguranje takvih sposobnosti, u kontekstu nabave hrane.

U slučaju podjele hrane u školama:

- partnerska organizacija mora biti javna škola;
- za školsku godinu 2023./2024. (prvo polugodište) Ministarstvo znanosti i obrazovanja je korisnik izravne dodjele sredstava;
- lokacija škole, s obzirom na razvojni indeks (osim točke 2);
- postotak siromašne djece upisane u obvezni školski obrazovni program (osim točke 2).

3.4 Usklađenost s Europskim socijalnim fondom (ESF)

Republika Hrvatska promiče socijalnu koheziju putem korištenja Fonda, pridonosi ublažavanju posljedica socijalne isključenosti i siromaštva, a sve u skladu s ciljevima Strategije Europa 2020. Isto tako, cilj ESF-a je smanjiti razliku u životnom standardu i blagostanju u državama članicama Europske unije i njihovih regija te time o promicanju gospodarske i socijalne kohezije, također u skladu sa Strategijom Europa 2020.

Potpora koja će se pružati putem Fonda komplementarna je s aktivnostima financiranim iz ESF-a, odnosno ona će nadopunjavati aktivnosti financirane iz ESF-a na način da će sredstva Fonda biti namijenjena osobama koje žive u ekstremnom siromaštvu, osobama koje su često predaleko od tržišta rada, ali i onima koje su u riziku od siromaštva, a nisu obuhvaćene socijalnom pomoći zbog dohodovnog cenzusa, kako bi ostvarile izravnu pomoć od aktivnosti socijalnog uključivanja financiranih iz ESF-a. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. usmjeren je na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti putem razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi u zajednici za ugrožene skupine, za sprečavanje institucionalizacije i pružanje podrške procesu deinstitucionalizacije, kao i promicanje tržišta rada i socijalne integracije ugroženih skupina. Stoga će se sredstva Fonda koristiti za osiguravanje hrane i osnovnih životnih potrepština, jer je zadovoljavanje osnovnih životnih potreba često preduvjet za uključivanje u sve druge aktivnosti, kao što su trening, savjetovanje traženje zaposlenjaj slično.

Popratne mjere bit će usko povezane s distribucijom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći, dok aktivnosti iz ESF-a imaju za cilj bolju socijalnu uključenost.

Nadalje, nadležna tijela koja čine sustav upravljanja i kontrole korištenja sredstava iz Fonda ujedno su i tijela koja čine sustav upravljanja i kontrole korištenja sredstava iz ESF-a za OPULJP. Slijedom navedenog, sva nadležna tijela uključena u sustav, a primarno Upravljačko tijelo, poduzimat će mjere koje su važne za osiguravanje komplementarnosti s ESF-om i za sprečavanje preklapanja i dvostrukog financiranja operacija. Jedna od najznačajnijih mjera u tom smislu jest sustav praćenja za potrebe provedbe OP-a u okviru ESF-a, koji će, između ostalog, omogućiti provedbu praćenja i redovitog izvještavanja o napretku na kvartalnoj i godišnjoj razini. Važnu ulogu nadzora također će imati i Odbor za praćenje za ESF za razdoblje 2014.-2020., a kada započne provedba Fonda, podnositi će se izvješća o provedbi mjera financiranih kroz Operativni program za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014.-2020. s ciljem praćenja dodane vrijednosti Fonda.

Operacije planirane putem Fonda trebaju pridonijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti, kroz usmjeravanje na utvrđene vrste materijalne deprivacije (nedostatak hrane, nedostatak osnovne materijalne pomoći) kod najpotrebitijih korisnika.

Prilikom odobravanja sadržaja popratnih mjera, Upravljačko tijelo (Uprava za program ei projekte) će provjeravati postoje li preklapanja s aktivnostima sufinanciranim iz ESF-a kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje.

3.5 Institucionalni okvir

Upravljačko tijelo: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Uprava za upravljanje operativnim programima EU i Uprava za programe i projekte.

Tijelo za ovjeravanje i plaćanje: Ministarstvo financija;

Nacionalni fond;

Tijelo za reviziju: Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA);

Europska komisija će vršiti isplate Ministarstvu financija, Nacionalnom fondu.

3.6 Praćenje i evaluacija

Praćenje

Upravljačko tijelo je odgovorno za djelotvornu i učinkovitu koordinaciju i provedbu Fonda, upravljanje OP-om te praćenje i evaluaciju.

U cilju praćenja napretka provedbe OP-a, Upravljačko tijelo ima obvezu izrade godišnjih i završnih izvješća o provedbi u skladu s pojedinim delegiranim aktima.

Godišnja i završna izvješća sadržavat će podatke prikupljene na temelju izvješća o napretku koja dostavljaju partnerske organizacije. Partnerske organizacije pružaju relevantne podatke u skladu sa svojim ugovornim obvezama.

Partnerske organizacije podnose izvješća o napretku elektroničkim putem pomoću informacijskog sustava upravljanja, najmanje jednom godišnje. U svrhu prikupljanja podataka, Upravljačko tijelo osigurava uspostavu informacijskog sustava upravljanja za evidentiranje i pohranjivanje podataka o svim operacijama u računalnom obliku. Sustav će biti uspostavljen u skladu s Provedbenim aktom usvojenim od Komisije, temeljem članka 32. stavka 8. Sustav osigurava da se svi podaci nužni za financijsko upravljanje, praćenje, kontrolu, reviziju i evaluaciju prikupljaju i pohranjuju na siguran način.

Kako bi se osigurala raspoloživost zahtijevanih i ažuriranih informacija o napretku OP-a, o sadržaju izvješća provest će se savjetovanje s relevantnim dionicima prije njegova podnošenja Komisiji.

Nadalje, u svrhu učinkovitog sustava praćenja, Upravljačko tijelo organizirat će sastanke s partnerskim organizacijama i relevantnim dionicima najmanje dva puta godišnje, dok će se sastanci u svrhu preispitivanja s Komisijom odvijati na godišnjoj razini, omogućujući ocjenu ostvarenog napretka u provedbi OP-a, uzimajući u obzir godišnje izvješće o provedbi i primjedbe Komisije.

Evaluacija

Evaluacija OP-a, kao važan instrument za cjelovito upravljanje OP-om, koristit će se za procjenu primjerenosti, učinkovitosti i djelotvornosti financijske pomoći, kao i učinka i održivosti ostvarenih rezultata. Evaluacija OP-a financira se iz Tehničke pomoći. Upravljačko tijelo izvršilo je *ex ante* evaluaciju 1. nacrta OP-a poslanog na odobrenje Europskoj komisiji. U tekst OP-a uključene su relevantne preporuke kako bi se osigurala koherentnost u ostvarivanju zadanog strateškog cilja. Predviđeno je i vršenje jedne dodatne tematske evaluacije tijekom razdoblja provedbe.

3.7 Tehnička pomoć

1. Funkcioniranje i jačanje administrativne sposobnosti različitih nadležnih tijela za provedbu operativnog programa:
 - Pokrivanje troškova osoblja radi osiguravanja odgovarajuće provedbe programa;
 - Poboljšanje kvalifikacija osoblja uključenog u provedbu OP-a;
 - Troškovi putovanja i smještaja osoblja uključenog u provedbu OP-a;
 - Neizravni troškovi.
2. Podrška upravljanju i provedbi OP-a:
 - Nabava informacijsko-komunikacijske i uredske opreme, potrošnih materijala i dodatne opreme;
 - Pokrivanje troškova rada s opremom i nabava nužnih licenci i softvera, kao i nabava usluga ICT-a za učinkovitu provedbu programa;
 - Razvoj i održavanje IT sustava projektiranih za podršku OP-a;
 - Izvođenje radnih postupaka za provedbu programa.
3. Vidljivost, informacijske i komunikacijske aktivnosti:
 - Informativne kampanje;
 - Organiziranje sastanaka, konferencija, događanja i studijskih posjeta;
 - Provedba informacijskih aktivnosti i promocija.
4. Kontrola:
 - Podržavanje aktivnosti unutarnje kontrole;
 - Provjere na licu mjesta;
 - Provjera kvalitete ponuđenih proizvoda.
5. Evaluacija:
 - Pripremanje analiza, ocjenjivanja, izvješća, evaluacijskih studija;
 - Financijski troškovi postupka evaluacije.

Aktivnosti se također usmjeravaju na podupiranje i jačanje kapaciteta partnerskih organizacija kroz podršku razvoju i primjeni priručnika o postupanju u kojem su obrađeni svi aspekti provedbe. Nadalje, stalne aktivnosti stručnog usavršavanja posebno su usmjerene na izgradnju kapaciteta u području dobrog financijskog upravljanja, izvješćivanja, javne nabave i nacionalnih propisa povezanih s prikupljanjem i dijeljenjem humanitarne pomoći. Posebna pažnja posvećena je pružanju smjernica i potpore partnerskoj organizaciji nadležnoj za nabavu hrane i/ili osnovne materijalne pomoći, posebno u odnosu na javnu nabavu. Također je predviđena i potpora povezana s IT opremom partnerskih organizacija.

Osim toga, aktivnosti će uključivati mjere vidljivosti (razvoj vizualnog identiteta OP-a, internetskih stranica, informativnih brošura, javnih kampanja i drugih mjera) koje će omogućiti obuhvaćenost do širokog kruga ciljane populacije.

4. UKLJUČIVANJE DIONIKA

Radi osiguravanja djelotvorne i učinkovite provedbe Fonda, Republika Hrvatska promiče suradnju između nacionalnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne samouprave, civilnoga društva, kao i sudjelovanje svih dionika (Prilog 1.) uključenih u definiranje i provedbu aktivnosti financiranih iz Fonda.

Prilikom pripreme OP-a proveden je proces partnerskih konzultacija. Prateća dokumentacija sadržava popis sudionika užih konzultacija na kojima se raspravljalo o ciljanim skupinama, mehanizmima određivanja kriterija za odabir najpotrebitijih skupina stanovništva, vrstama materijalne pomoći i ulozi partnerskih organizacija u provedbi Fonda.

Nadalje, šire javne partnerske konzultacije provedene su putem mrežne stranice Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike pri čemu su svi zainteresirani dionici imali priliku dostaviti svoje prijedloge vezane uz korištenje Fonda, odnosno prijedloge ciljanih skupina, vrsta pomoći, mehanizama odabira ciljanih skupina i kako doći do njih. Također su prikupljeni podaci o administrativnim kapacitetima potencijalnih partnerskih organizacija s obzirom na mogućnost provedbe Fonda i njihovo iskustvo vezano uz postupke javne nabave.

Prepoznate su ključne poruke: s obzirom na rastuće „urbano siromaštvo“, nije moguće isključiti raspodjelu pomoći u velikim gradovima; važnost umrežavanja i koordinacije humanitarnih organizacija u distribuciji pomoći, također i u najudaljenijim područjima Hrvatske; zbog utvrđenog problema „gladne djece u školama“, odlučeno je omogućiti pružanje pomoći putem Fonda.

Dionici su odobrili prvi nacrt službeno predanog OP-a, bez dodatnih primjedbi na tekst.

5. FINANCIJSKI PLAN

5.1 Plan financiranja operativnog programa u kojem se navodi godišnja obveza Fonda i odnosno nacionalno sufinanciranje operativnog programa (u eurima).

Godina	Fond (a)	Nacionalno sufinanciranje(b)	Javni rashodi	Stopa sufinanciranja (d)=(a)/(c)	Stopa sufinanciranja od 100 % za obračunsku godinu 2020.–2021.*	Stopa sufinanciranja od 100 % za obračunsku godinu 2021.–2022.**
2014.	4.927.037,00	869.477,00	5.796.514,00			
2015.	5.025.578,00	886.867,00	5.912.445,00			
2016.	5.126.089,00	904.604,00	6.030.693,00			
2017.	5.228.611,00	922.696,00	6.151.307,00			
2018.	5.333.183,00	941.150,00	6.274.333,00			
2019.	5.439.847,00	959.973,00	6.399.820,00			
2020.	5.548.645,00	979.173,00	6.527.818,00			
2021.	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00			
Ukupno	46.628.990,00	6.463.940,00	53.092.930,00	87,83		✓

* Označavanjem polja država članica izražava želju za primjenom odstupanja iz članka 20. stavka 1.a i zahtijeva primjenu stope sufinanciranja od 100 % na izdatke prijavljene u zahtjevima za plaćanje tijekom obračunske godine od 1. srpnja 2020. do 30. lipnja 2021.

** Označavanjem polja država članica izražava želju za primjenom odstupanja iz članka 20. stavka 1.b i zahtijeva primjenu stope sufinanciranja od 100 % na izdatke prijavljene u zahtjevima za plaćanje tijekom obračunske godine od 1. srpnja 2021. do 30. lipnja 2022.

5.2 Plan financiranja s iznosom ukupnih financijskih izdavanja potpore iz operativnog programa za svaku vrstu materijalne deprivacije, kao i pripadajuće popratne mjere (ueurima).

Vrsta materijalne pomoći	Javni rashodi
Tehnička pomoć	2.654.646,00
MD1 - Nedostatak hrane	44.207.809,00
od toga popratne mjere	2.043.089,00
MD2 – Nedostatak osnovne materijalne pomoći	6.230.475,00
od toga popratne mjere	291.407,00
Ukupno	53.092.930,00